

Modell 4 : Lukket øk. med pengemarked

(A) Strukturform

(1) $Y = C + I + G$

(2) $C = C_1(Y - T) + C_0 - C_2 \cdot i$, $0 < C_1 < 1$
 $C_0 > 0$

(3) $T = tY + t_0$, $0 < t < 1$, $t_0 > 0$ $C_2 > 0$

(4) $I = b_0 - b_1 \cdot i + b_2 Y$, $0 < b_2 < 1$
 $b_1 > 0$

Endogene var. : Y, C, T, I

Eksogene var. : G, i

Parametre : $C_0, C_1, C_2, t, t_0, b_0, b_1, b_2$

(B) Redusert form

Likn. (3) innsatt i (2), og deretter (2) og (4) innsatt i (1) gir

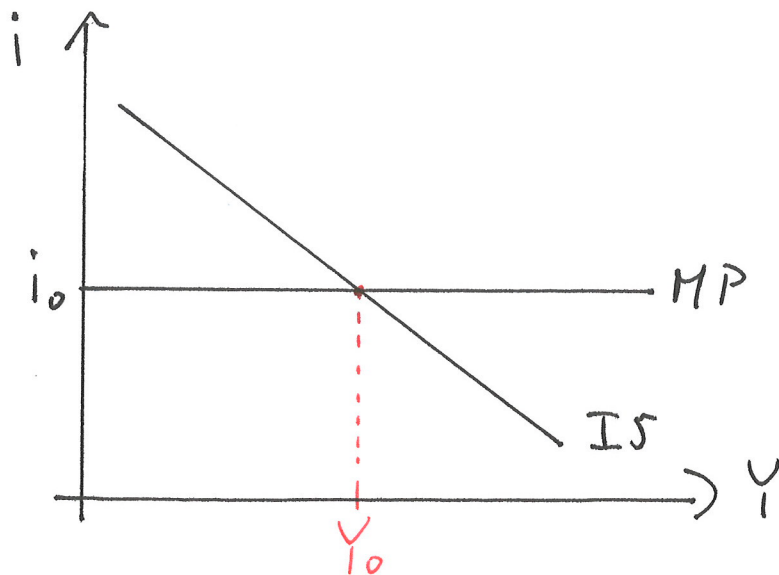
$$Y = C_1(Y - [tY + t_0]) + C_0 - C_2 i + b_0 - b_1 i + b_2 Y + G$$

$$\Leftrightarrow Y - C_1 Y + C_1 t Y - b_2 Y = G - C_1 t_0 - C_2 i - b_1 i + C_0 + b_0$$

$$\Leftrightarrow Y(1 - C_1 + C_1 t - b_2) = \text{---} \quad | \quad : ( )$$

$$(5) \quad Y = \frac{1}{1 - c_1 + c_1 t - b_2} \left(G - c_1 t_0 - (c_2 + b_1)i + c_0 t b_0 \right) \quad (2)$$

Grafisk presentasjon

$i \uparrow \Rightarrow C \downarrow \text{ og } I \downarrow \Rightarrow Y \downarrow$: IS-kurven

IS-kurven viser alle kombinasjoner av rente (i) og BNP ($= Y$) som gir likevekt i realmarkedet.

Ved renteretting i pengepolitikken vil " i " være eksogen bestemt av sentralbanken, som i diagrammet over kan vises ved en horisontale linje kalt MP ("monetary policy")

(C) Bråk av modellen : Økonomisk analyse (3)

(I) Finanspolitikk

(i) Endre G : ΔG

Fra (5) : $\Delta Y = \frac{1}{1 - C_1 + C_1 t - b_2} \cdot \Delta G$

↳ G-multiplikatoren

Føresetning : $C_1 + b_2 < 1 + C_1 t \Rightarrow$ G-mult. > 0

Dermed : $\Delta G > 0 \Rightarrow \Delta Y > 0$

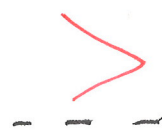
Kommentar : Sammenlign. av G-mult. i modell 2 og 4

$$\frac{1}{1 - C_1 + C_1 t - b_2}$$

Modell 4

Med pengemarked

$$\frac{1}{1 - C_1 + C_1 t}$$

Modell (2A)

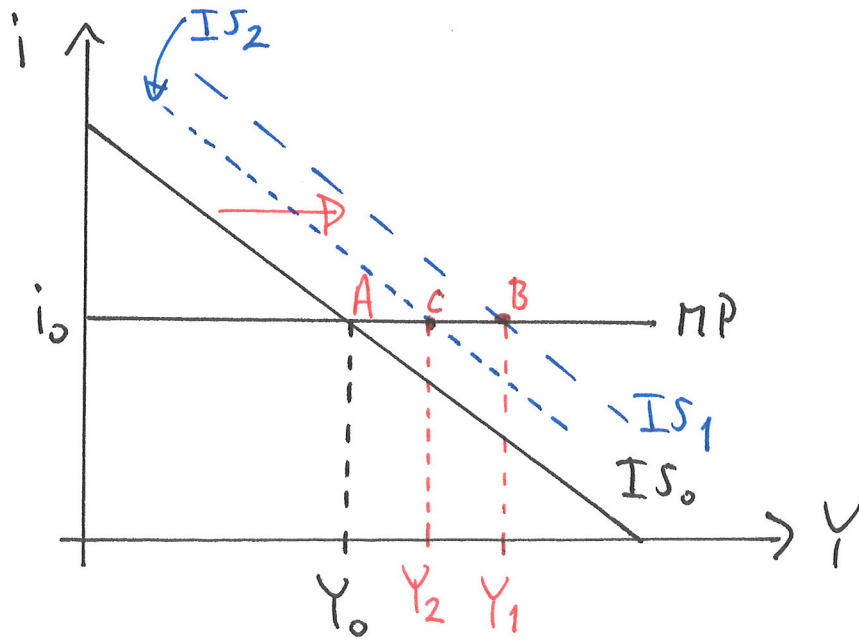
Uten pengemarked

$$T = tY + t_0$$

Altså : Virken. av endr. i G

blir større på BNP når inv. av BNP.

Ekspansiv fin. pol. ved økt $G \Rightarrow IS_0 \rightarrow IS_1$,
 dvs. et positivt horisontalt skift $\Rightarrow Y$ øker
 fra Y_0 til Y_1

(ii) Endre t_0 : Δt_0

Fra (5) : $\Delta Y = \frac{C_1}{1 - C_1 + C_1 t - b_2} \cdot (-\Delta t_0)$

$\hookrightarrow T$ -multiplikatoren > 0
 hvis $C_1 + b_2 < 1 + C_1 t$

Siden T -mult. $< G$ -mult. vil en like
 stor skattelette som en økn. i G føre til at
 IS-kurven flytter seg mindre til høyre i diagrammet.

$IS_0 \rightarrow IS_2 \Rightarrow BNP$ øker fra Y_0 til Y_2

(II) Pengepolitik : Δi

(5)

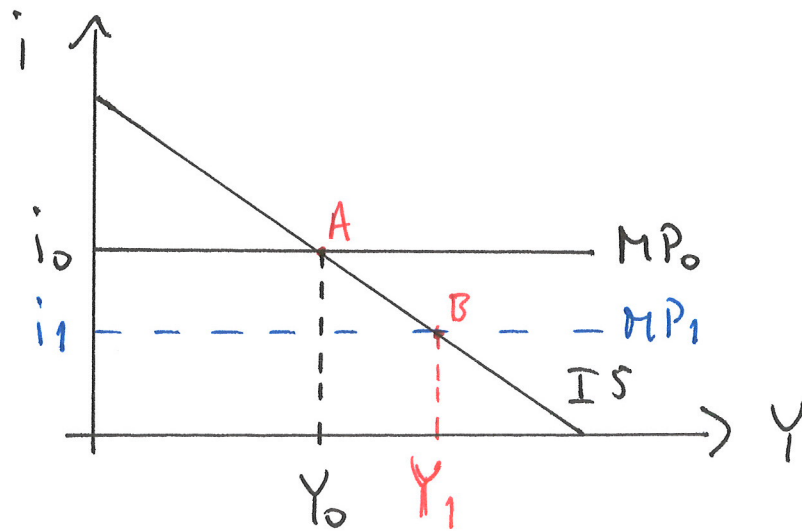
Fra (5): $\Delta Y = \frac{c_2 + b_1}{1 - c_1 + c_1 t - b_2} \cdot (-\Delta i)$

$\hookrightarrow$ i -multiplikatoren

Hvis $c_1 + b_2 < 1 + c_1 t$ vil i -mult. > 0 .

$\Delta i < 0 \Rightarrow \Delta Y > 0$: Ekspansiv pengepolitik

$\Delta i > 0 \Rightarrow \Delta Y < 0$: Kontraktiv $-||-$

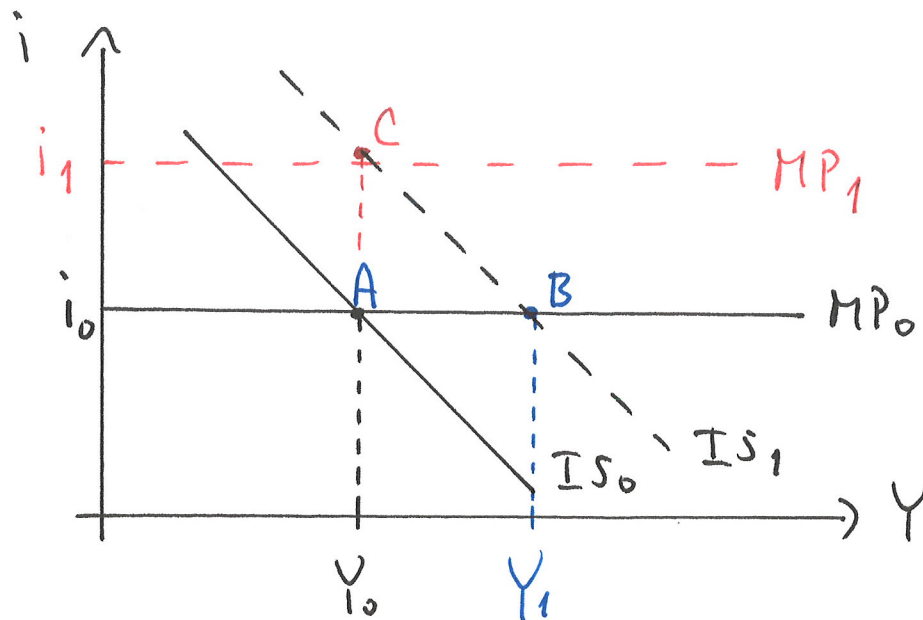

Reduseret rente fra i_0 til $i_1 \Rightarrow MP_0 \rightarrow MP_1$

$\Rightarrow$ BNP øker fra Y_0 til Y_1 .

Ekst.: Finans- og pengepolitikk

- 1) Ekspansiv fin.pol. har nå ført en kraftig høykonjunktur (og en forventet inflasjon $>$ inflasjonsmålet)

Anta at $Y = Y_0$ svarer til en normal konjunktursituasjon (dvs. hverken høy- eller lavkonjunktur).

- 2) For å normalisere konjunkturløst (og få redusert inflasjonsforventningene til å ligge nærmere inflasjonsmålet), vil sentralbanken øke styringsrenta (= folio-renta) fra i_0 til $i_1 \Rightarrow MP_0 \rightarrow MP_1$.

$\Rightarrow$ ny likevekt: (Y_0, i_1)

Inflasjon

Def. Inflasjon: En sterk og vedvarende økn. i samf. gj.sn. prisnivå.

Noen praktiske mål:

(1) KPI (konsumprisindeksen)

(2) KPI-JAE (— — —, justert for avgifter og energi priser)

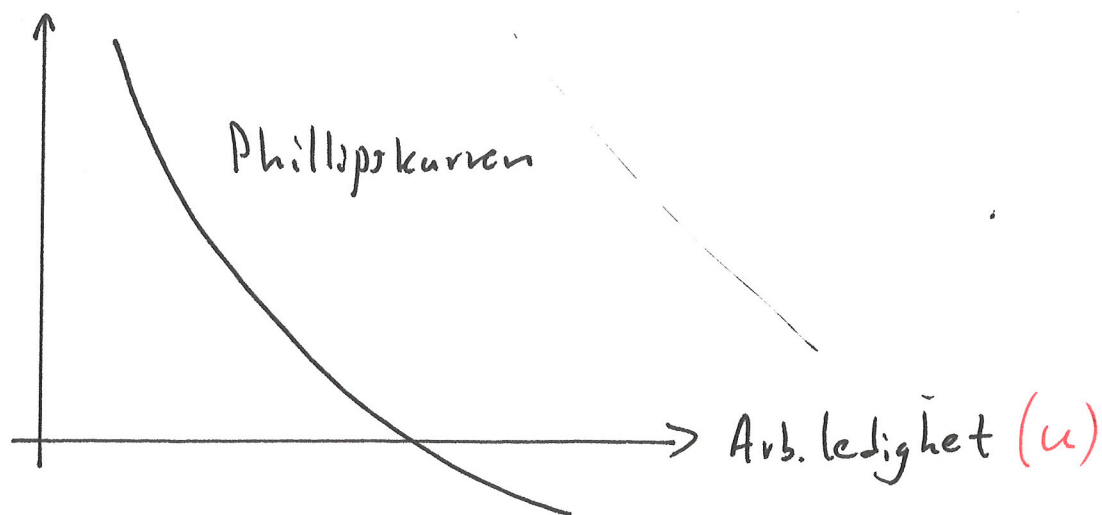
(3) Byggevareindekser

(4) Eksportpris indekser

Årsaker til inflasjon

1) Etterspørselsbestemt inflasjon

Inflasjon
(π)

⑧

$w \downarrow \Rightarrow$ høye lønstillegg $\Rightarrow$ økte kostn.
for bedriftene $\Rightarrow$ økte priser, dvs. inflasjon

2) Kostnadsjokk

3) Lavere inflasjonsforventninger

4) Økning i pengemengden $>$ økn. i BNP